

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาพระราชนิพนธ์ร้อยแก้วของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ชื่อนักศึกษา	นางสาววรรณวรางค์ เจริญพันธ์
สาขาวิชา	ภาษาไทย
ภาควิชา	ภาษาไทย
ปีการศึกษา	๒๕๔๒

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ภาษาในพระราชนิพนธ์ร้อยแก้วของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยศึกษาจากประชุมประกาศรัชกาลที่ ๔ ประชุมพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวภาคปณณกะ พระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และชุมนุมพระบรมราชาธิบายในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จำนวน ๔ เรื่อง รวม ๔๖๓ ฉบับ เนื้อหาแบ่งออกเป็น ๔ บท คือ บทที่ ๑ เป็นบทนำ กล่าวถึงความมุ่งหมายและขอบเขตของการวิจัย บทที่ ๒ เป็นพระราชประวัติและพระราชนิพนธ์ร้อยแก้วของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว บทที่ ๓ ศึกษาการใช้ภาษาในพระราชนิพนธ์ร้อยแก้วของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว บทที่ ๔ เป็นการสรุปผลและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาสรุปว่า การใช้ภาษาในพระราชนิพนธ์ร้อยแก้วของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมี ๔ ลักษณะคือ ด้านการใช้คำและถ้อยคำสำนวน ได้แก่ การใช้คำสรรพนามพบว่าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเลือกใช้คำสรรพนามตามฐานะทางสังคมของผู้รับสารหรือบุคคลที่ทรงกล่าวถึง นอกจากนี้เนื้อหาของเรื่องยังมีส่วนในการที่ทรงเลือกใช้คำสรรพนามอีกด้วย การใช้คำลักษณนามอาจกล่าวได้ว่าพระองค์ทรงเข้มงวดในเรื่องการใช้คำลักษณนามดังที่ปรากฏในประกาศเกี่ยวกับการใช้คำลักษณนาม ช่าง มา ให้ถูกต้อง การใช้คำภาษาอังกฤษพบว่าพระองค์ทรงนิยมใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นจำนวนมาก การใช้คำซ้อนได้ศึกษาพบว่าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงใช้คำซ้อนเป็นจำนวนมากจนน่าจะกล่าวได้ว่าทรงใช้คำซ้อนเพื่อประโยชน์ในการอธิบายสารอย่างแท้จริง การใช้สำนวนปรากฏว่าหลายสำนวนยังคงมีใช้อยู่ในปัจจุบัน แต่บางสำนวนเลิกใช้แล้ว เป็นต้น ด้านการใช้ประโยคพบว่าพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงนิยมใช้ประโยคความซ้อน ประโยคความรวมและประโยคความรวม

ซับซ้อนมากกว่าประโยคความเดียว นอกจากนี้ยังมีการใช้ประโยคเปรียบเทียบและประโยค
ขานานความอีกด้วย การใช้ประโยคทั้ง ๒ แบบนี้ทำให้อรรถาธิบายในประชุมประกาศรัชกาลที่ ๔
และชุมนุมพระบรมราชาธิบายในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแจ่มแจ้งชัดเจนยิ่งขึ้น
ด้านการใช้ฉันทลักษณ์พบ ๓ แบบคือ การเชื่อมโยงความโดยการละคำ การเชื่อมโยงความ
โดยการแทนที่และการเชื่อมโยงความโดยใช้คำที่มีความสัมพันธ์กัน ด้านการใช้ภาพพจน์
ปรากฏการใช้ภาพพจน์แบบอุปมามากกว่าการใช้ภาพพจน์แบบอุปลักษณ์ ส่วนภาพพจน์แบบอื่น ๆ
ไม่ปรากฏใช้ในพระราชนิพนธ์